

Revisionsplan 2016

**Fastställd den 23 februari
av revisorsgrupp 1**

Dnr 3.1.1-111/2016

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholm granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I ”årsrapporter” för nämnder och ”granskningspromemorior” för styrelser sammanfattar Stadsrevisionen det gångna årets synpunkter på verksamheten. Fördjupade granskningar som sker under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på Stadsrevisionens hemsida. De kan också beställas från revisionskontoret.

Innehåll

Stadsrevisionen i Stockholms stad	1
Inledning	1
Revisionens uppdrag	1
Revisionens organisation	2
Samverkan med kommunfullmäktige	3
Revisionsstrategi	3
Revisionsprocessen	4
Planering	4
Årlig granskning	5
Rapportering till kommunfullmäktige	7
Revisionens kvalitetssäkring	7
Granskningar revisionsåret 2016	8
Förstudier och projekt	8
Förstudier	9
Projekt	11
Fördjupningar	14
Uppföljning av tidigare genomförda granskningar	15
Bevakningsområden	15

Stadsrevisionen i Stockholms stad

Inledning

Revisionsplanen för 2016 innehåller förutom årets planerade granskningar utifrån genomförd riskanalys även en beskrivning av revisionens uppdrag och organisation. Planen beskriver i huvudsak granskningen av stadens nämnder, även om det på några ställen omnämns revisionen av bolagen. Revisionen av bolag och stiftelser sker i särskild ordning.

Revisionsplanen är flexibel och kan förändras eller omprioriteras för att vid behov kunna hantera ändrade förutsättningar eller oförutsedda händelser.

Revisionens uppdrag

På fullmäktiges uppdrag granskar revisorerna all verksamhet som bedrivs av stadens nämnder, bolag och stiftelser i den omfattning som följer av god revisionssed.

Revisorerna ska varje år pröva om verksamheten inom kommunstyrelsen och nämnder sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisorernas granskning av intern kontroll inriktas på om styrelsen/nämndernas egen interna kontroll (styrning, uppföljning och kontroll) av verksamheten är tillräcklig. Vidare ingår att bedöma hur kommunstyrelsen leder och samordnar den kommunala verksamheten samt utövar sin uppsikt över nämnder och de kommunala företagen.

Stadens förtroendevalda revisorer och de som utsetts till lekmanarevisorer och till revisorer i stiftelser utgör den samordnade revisionen. Genom den samordnade revisionen kan stadens verksamheter granskas och ansvarsprövas med helhetssyn. Samordningen möjliggör bl.a. en bred granskning av hur kommunstyrelsen utövar sin uppsiktsplikt. Den möjliggör också ett samlat underlag för fullmäktiges ansvarsprövning av hela verksamheten oberoende

av organisationsform. Ägarstyrningen är även i fokus för den samordnade revisionen.

Revisorerna bedriver en oberoende och objektiv granskning av stadens verksamhet. Opartiskhet och saklighet genomsyrar revisorernas agerande, bedömningar och uttalanden. Varje revisor är oberoende i förhållande till såväl granskade nämnder och styrelser som till uppdragsgivaren kommunfullmäktige.

Revisorerna eftersträvar största möjliga öppenhet och tillgänglighet i sin granskning och kommunikation – med fullmäktige, de granskade, medborgare och media. Revisorernas rapporter publiceras löpande på stadens hemsida.

Revisionens organisation

I stadens organisation ingår kommunstyrelsen inklusive finansverksamheten, 30 nämnder samt Stockholms Stadshus AB med 16 dotterbolag och ett antal dotterdotterbolag. Det finns även två delägda bolag och ett antal stiftelser.

De förtroendevalda revisorerna i Stockholms stad är valda av kommunfullmäktige och indelade i tre revisorsgrupper med ansvar för olika revisionsområden. Samtliga 20 förtroendevalda revisorer ingår i revisorsgrupp 1 och dessutom i grupp 2 eller grupp 3.

Revisorsgrupp 1 granskar kommunstyrelsen, servicenämnden, skönhetsrådet och valnämnden. Dessutom svarar gruppen för övergripande planering och samordning av revisionen samt samordning av koncern- och bolagsgranskning.

Revisorsgrupp 2 granskar exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, avfallsnämnden samt utbildningsnämnden.

Revisorsgrupp 3 granskar samtliga stadsdelsnämnder, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden, äldre- och äldreomsorgsnämnden och överförmyndarnämnden.

När det gäller bolagen utser fullmäktige en lekmannarevisor och en suppleant för granskning av varje bolag. I varje bolag utses även en auktoriserad revisor. Lekmannarevisorn och den auktoriserade revisorn har olika uppdrag. Lekmannarevisorns uppdrag är främst att granska om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den auktoriserade

revisorns uppdrag är främst att granska räkenskaperna och årsredovisningen. Lekmannarevisorernas och den auktoriserade revisorns uppdrag överlappar varandra vad gäller granskning av den interna kontrollen.

Vid sidan av de tre revisorsgrupperna finns också ett *revisorskollegium* vars uppgift är att ansvara för den förvaltning som har samband med revisionsverksamheten.

Revisorernas oberoende markeras genom att revisorernas budget bereds av kommunfullmäktiges presidium.

Revisorernas oberoende stärks genom kravet på att de ska biträdas av sakkunniga som de själva väljer och anlitar i den omfattning som behövs för att fullgöra granskningen enligt god revisionssed. Staden har ett eget revisionskontor med sakkunniga som biträder de förtroendevalda revisorerna och lekmannarevisorerna. Externa revisorer och specialister anlitas i vissa fall.

Stadsrevisionen är den samlade benämningen för de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

Samverkan med kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är revisorernas uppdragsgivare, vilket innebär att revisorerna är fullmäktiges instrument för att granska stadens verksamhet, styrning och ekonomi. En aktiv dialog och kommunikation med kommunfullmäktige är därför viktig.

Resultatet av revisorernas granskningar rapporteras löpande under året till kommunfullmäktiges presidium dels genom skriftliga rapporter, dels genom muntlig redovisning i samband med träffar mellan revisorerna och presidiet. Revisorerna träffar kommunfullmäktiges presidium minst två gånger per år.

Revisionsstrategi

Inför varje mandatperiod fastställer revisorsgrupp 1 en revisionsstrategi. I februari 2015 fastställdes strategin för 2015-2018. I strategin angavs följande inriktning:

- Fortsatt fokus på nämndernas styrning, uppföljning och kontroll av både den verksamhet som genomförs av externa utförare och den verksamhet som bedrivs i kommunens egen regi.

- Det förtroendekänsliga området är prioriterat, bl.a. när det gäller upphandling, stora bygg- och investeringsprojekt samt fastighetsområdet.
- Den årliga granskningen har fortsatt inriktning på kontroll av ekonomin, administrativ ordning och redovisning samt uppföljning och analys vad gäller verksamhetsmålen.

Revisorsgrupp 1 har beslutat om en kommunikationspolicy den 23 februari 2016. I policyn anges att revisorerna eftersträvar största möjliga öppenhet och tillgänglighet i sin granskning och kommunikation med fullmäktige, de granskade, medborgare och media.

Revisionsprocessen

Revisionsprocessen omfattar hela det arbete som revisorerna gör under ett revisionsår från riskanalys och planering av granskningsinsatser till bedömningar i revisionsberättelse för nämnder och granskningsrapport för respektive bolag. Revisionsprocessen är avslutad när fullmäktige fattat beslut i ansvarsfrågan. När det gäller bolagen är det bolagsstämman som fattar beslut om ansvarsfrågan.

Granskningsarbetet avseende 2016 genomförs under perioden 1 april 2016 till och med 31 mars 2017.

Planering

Revisorernas uppdrag enligt lag och reglemente är omfattande och måste avgränsas med hänsyn till de resurser som revisionen förfogar över. För att genomföra revisionsuppdraget, och för att med säkerhet kunna uttala sig i ansvarsfrågan, måste revisorerna prioritera och planera sina revisionsinsatser utifrån genomförd riskanalys. Syftet med riskanalysen är att identifiera de största riskerna som finns inom verksamheter, funktioner och processer i staden. De granskningar som genomförs ska inriktas på för staden/nämnden/bolaget väsentliga områden där det finns risker för att kommunstyrelsen/nämnder/styrelser inte har:

- en ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredsställande verksamhet
- rättvisande räkenskaper
- tillräcklig intern kontroll

Med begreppet *ändamålsenlig verksamhet* avses att kommunstyrelsen/nämnder/styrelser uppfyller fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Risikanalysen ger underlag för att prioritera vilka granskningsinsatser som ska inrymmas i revisionsplanen.

Planeringen, inklusive riskanalys, är en grundläggande del i revisionsprocessen med syfte att säkerställa att granskningsinsatserna ger tillräckligt underlag för att revisorerna ska kunna göra väl grundade uttalanden i revisionsberättelserna som underlag för fullmäktiges ansvarsprövning av respektive nämnd/styrelse.

Årlig granskning

Den årliga granskningen omfattar grundläggande granskning, fördjupad granskning samt granskning av årsredovisning och delårsrapport. Vidare ingår uppföljning av tidigare genomförda granskningar.

Planeringen per nämnd dokumenteras i en planerings-PM där det framgår vad som ska granskas under revisionsåret. Denna kommuniceras med den verksamhetsansvariga tjänstemannaledningen i förvaltningen.

Grundläggande nämndgranskning

Den grundläggande granskningen genomförs varje år vid alla nämnder. Inriktningen för granskningen är att för varje nämnd granska och bedöma om:

- styrelsen/nämnden har uppnått fullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten, samt om verksamheterna klarar att genomföra sina uppdrag med tillgängliga resurser
- styrelsens/nämndens system för styrning, uppföljning och kontroll säkerställer en ändamålsenlig och ekonomiskt effektiv verksamhet liksom en tillräcklig säkerhet inom nämndens organisation och verksamhet
- styrelsens/nämndens redovisning är upprättad enligt lagstiftning och god redovisningssed samt att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

Fördjupad granskning

Den grundläggande granskningen kompletteras med fördjupad granskning i den omfattning och med den inriktning som behövs för att säkerställa att revisorerna har tillräckligt underlag för sitt uttalande i revisionsberättelsen. Behovet av fördjupad granskning grundas på en riskanalys för respektive nämnd.

Granskningen kan inriktas på om verksamheten lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt föreskrifter som gäller för verksamheten. Den fördjupade granskningen kan också avse intern kontroll inom områden som personal, ekonomi och redovisning. De fördjupningar som genomförs kan avrapporteras i årsrapporten för respektive nämnd eller i särskilda projektrapporter.

Granskning av delårsrapport och årsredovisning

Revisorerna granskar årligen delårsrapport och årsredovisning. Omfattning och inriktning på dessa granskningar är till stor del beroende på den bedömning som gjorts vid såväl den grundläggande som fördjupade granskningen av stadens system och rutiner.

Syftet med granskningarna är att verifiera om redovisningen ger en rättvisande bild av verksamhet och ekonomi. Såväl den finansiella redovisningen som redovisningen av stadens verksamhet i förvaltningsberättelsen ingår inklusive bedömning av måluppfyllelse.

Uppföljning av tidigare granskningar

I den årliga granskningen ingår att följa upp tidigare års iakttagelser och rekommendationer. Detta gäller både det som framkommit inom ramen för den grundläggande granskningen per nämnd/styrelse och de granskningar som genomförts i form av fördjupade granskningar. Uppföljningen ger underlag för att bedöma om det finns anledning till förnyad granskning och ligger även till grund för riskbedömningen inför kommande års revisionsplanering.

Avrapportering

Revisionens granskningar i form av större projekt redovisas i *projekt-rapporter*. Dessa publiceras löpande under året. Det gångna årets granskningar sammanfattas i *årsrapporter* för nämnder och *granskningspromemorior* för bolagsstyrelser. En för staden samlad bild av årets granskningar redovisas i *årsredogörelsen*.

Den årliga granskningen behandlas vid minst tre tillfällen av revisionsgrupperna:

- Granskning av intern kontroll och löpande redovisning (september - februari)
- Granskning av delårsrapporten (oktober/november)
- Årsrapport (mars)

Rapportering till kommunfullmäktige

Den årliga granskningen redovisas till kommunfullmäktige i de förtroendevalda revisorernas *revisionsberättelse* för respektive nämnd. Med resultatet av de granskningar som genomförts prövar revisorerna om kommunstyrelsen och nämnder har fullgjort sina uppdrag. Revisionsberättelserna innehåller ett uttalande om ansvarsfrihet tillstyrks eller inte som underlag för fullmäktiges ansvarsprövning.

Revisionens kvalitetssäkring

Att arbeta enligt God revisionssed¹ är en grundförutsättning för god kvalitet och kvalitetssäkring i revisionen. Kvalitetsarbete handlar om att följa upp och att arbeta med ständiga förbättringar.

I Revisionsstrategi 2015-2018² anges att kvalitetssäkring av revisorernas och de sakkunnigas arbete sker enligt den av STAREV³ fastställda vägledningen för kvalitetssäkring.

Vägledningen är i form av en checklista för kvalitetssäkring utifrån vad som anges i God revisionssed i kommunal verksamhet. Checklistan innehåller inte bara vad som är viktigt att kvalitetssäkra, utan också hur det bör ske. Syftet med kvalitetssäkring är att säkerställa att revisionens mål uppfylls och att revisionen fullgör sitt uppdrag.

Revisionskontoret har såväl intern som extern kvalitetssäkring av granskningsuppdragen. Den externa kvalitetskontrollen genomförs av yrkesrevisorer från andra revisionskontor inom STAREV-kretsen.

¹ God revisionssed i kommunal verksamhet 2014 (God revisionssed), Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)

² Beslutad av revisorsgrupp 1 2015-02-18

³ STAREV är ett samarbetsorgan för förtroendevalda revisorer i kommuner, landsting och regioner med egna revisionskontor.

Granskningar revisionsåret 2016

De granskningsförslag gällande projekt som framkommit ur riskanalysen redovisas nedan. Utöver de projekt som fastställs i revisionsplanen planeras också ett antal fördjupade granskningar inom ramen för den årliga revisionen per nämnd. Den årliga granskningen per nämnd, inklusive fördjupade granskningar, dokumenteras i en planerings-PM som redovisas i respektive revisorsgrupp.

Vidare redovisas uppföljning av tidigare genomförda revisionsprojekt och bevakningsområden.

Förstudier och projekt

Nedan följer en sammanställning över förslag till förstudier och projekt. En förstudie är till skillnad från ett projekt inte i första hand inriktad som underlag för årets ansvarsprövning utan genomförs för att ge underlag till ställningstagande om en granskning bör ske.

Granskning	Förstudie	Projekt
Social hållbarhet	X	
Flyktingmottagning	X	
Bostadsbyggande	X	
Skydd mot anlitande av svart arbetskraft	X	
Stadens IT-utveckling	X	
Ökade kunskapsskillnader i skolan		X
Styrning av grundsärskolan		X
Lokalförsörjning - skola och förskola		X
Ensamkommande flyktingbarn		X
Missbruksvården – samverkan med landstinget		X
Tryggt boende inom äldreomsorgen		X
Stadens investeringar		X
Slussen – medborgardialog		X

Förstudier

Social hållbarhet

Social hållbarhet ingår i stadens inriktningsmål ”Ett Stockholm som håller samman”. I kommissionen för ett socialt hållbart Stockholms rapport ”Skillnadernas Stockholm” anges att det innebär att stadens verksamheter ska ge alla stockholmare möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar. Rapporten visar att det finns stora skillnader mellan stadsdelar och mellan olika grupper av människor.

Revisionen genomförde 2014 en granskning av stadens arbete med socialt utsatta områden, rapport nr 5. Granskningen visade att det inom staden genomfördes en rad satsningar och projekt inom olika områden för att bidra till social hållbarhet men också att det är angeläget att fortsätta att utveckla metoder och arbetssätt för uppföljning och utvärdering.

Förstudiens syfte är att översiktligt kartlägga stadens arbete gällande social hållbarhet som underlag för konkretisering och avgränsning gällande fortsatt granskningsinriktning på området.

Flyktingmottagning

Ungefär 160 000 vuxna, familjer och ensamkommande barn och unga ansökte om asyl i Sverige under 2015. Flertalet flyktingar kom till Sverige under sista halvan av året, vilket har resulterat i stora utmaningar för kommunerna.

Asylsökande har rätt till bland annat barnomsorg och skola för barn och ungdomar. För personer som beviljats uppehållstillstånd ansvarar staden för mottagande och bostadsförsörjning och praktisk hjälp i samband med bosättning. Staden ansvarar också för undervisning i svenska för invandrare (sfi), samhällsorientering och annan vuxenutbildning samt för skola, förskola, barnomsorg och andra insatser för barn och ungdomar. Staden ansvarar också för försörjning för dem som inte har rätt till etableringsplan.

Förstudiens syfte är att kartlägga stadens mottagning och hantering av vuxna nyanlända flyktingar och barn med vårdnadshavare, för att ge underlag till ställningstagande om en granskning ska genomföras.

Bostadsbyggande

I budget 2016 anges att stadsplaneringen ska karaktäriseras av ett helhetsperspektiv. Exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden ska ha ett nära samarbete med de nämnder och styrelser

som ansvarar för skola, idrottsytor, omsorg samt annan samhällsservice. God dialog ska ske i tidigt skede med medborgarna, stockholmarna och stadens verksamheter. Vidare anges att detaljstyrningen i detaljplanerna ska minska och att arbetet och metoder ska utvecklas för att skapa snabbare planeringsprocess. Revisionen har uppmärksammat att vissa exploateringsprojekt tar lång tid att genomföra.

Förstudiens syfte är att kartlägga stadsbyggnadsprocessen med inriktning på en effektiv och ändamålsenlig tidplanering, för att ge underlag till ställningstagande om en granskning ska genomföras.

Skydd mot anlitande av svart arbetskraft

Under de senaste åren har risken för oegentligheter inom den offentliga förvaltningen i Sverige särskilt uppmärksammat. Det har publicerats rapporter angående problem med och åtgärder för att förhindra svart arbetskraft. I övervägande delen av rapporterna anges att svartarbete oftast förekommer inom bl.a. bygg- och anläggningsbranschen. Enligt Skatteverkets definition innebär svartarbete arbete som utförs utan att lagenliga skatter och avgifter redovisas och betalas.

Förstudiens syfte är att kartlägga nämndernas och bolagens arbete när det gäller skydd mot svartarbete, för att ge underlag till ställningstagande om en granskning ska genomföras.

Stadens IT-utveckling

I budget 2016 anges att stadens verksamheter ska aktivt arbeta för att öka digitaliseringen och därmed bidra till bättre service och effektivare verksamhet. Vidare ska kommunstyrelsen ytterligare stärka samordningen av stadens strategiska IT-utveckling och digitalisering. Utveckling sker inom ramen för befintliga system och infrastrukturer, men det pågår också ett antal nya utvecklingsprojekt. Detta kräver en sammanhållen styrning med tydliga ansvarsroller och riktlinjer för en effektiv IT-utveckling.

Förstudiens syfte är att kartlägga kommunstyrelsens samt nämndernas styrning och uppföljning av IT-utvecklingen som helhet samt i enskilda utvecklingsprojekt, för att ge underlag till ställningstagande om en granskning ska genomföras.

Projekt

Ökade kunskapsskillnader i skolan

I budget 2016 framgår att utbildningsnämnden ska spela en aktiv roll när gäller stadens krafttag mot segregationen. Kunskapsresultaten mellan stadens skolor utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar är fortsatt stor. Sett över en tioårsperiod ökar skillnaderna kontinuerligt. Skolinspektionens kommunrapport från 2014 visar att i vissa skolor når endast en femtedel av eleverna kunskapskraven i samtliga ämnen.

Det har skett en markant ökning av nyanlända barn och ensamkommande flyktingbarn i staden, vilket kan ytterligare öka skillnaderna och segregationen i stadens skolor. I Skolinspektionens rapport riktas kritik mot mottagandet av nyanlända elever.

Granskningen genomförs som ett projekt med inriktning på utbildningsnämndens åtgärder för att förbättra resultatet för de skolor som har sämre kunskapsresultat.

Styrning av grundsärskolan

Enligt läroplanen för den obligatoriska särskolan ska särskolans elever ha samma rätt till utveckling och lärande som andra elever. Elevers kunskapsmässiga utveckling ska följas upp och utvärderas regelbundet för att förbättra undervisningen och stödja elevers lärande. I Skolinspektionens kommunrapport från 2014 bedöms att stadens kvalitetsarbete vad gäller grundsärskolan inte är tillräckligt för att utbildningsnämnden ska kunna bedöma om de nationella målen för elevernas lärande och utveckling har nåtts. Under 2015 har ett arbete pågått centralt med att utveckla kunskapsuppdraget och bedömningsgrunderna för särskolan.

Granskningen genomförs som ett projekt med inriktning på utbildningsnämndens styrning och uppföljning samt kvalitetsarbete avseende grundsärskolan.

Lokalförsörjning - skola och förskola

Staden behöver fler skollokaler eftersom antalet förskolebarn och skolbarn fortsätter att öka. Vidare behöver planeringen av ny-, om- och tillbyggnader av förskolor och skolor förbättras genom en förstärkt samordning. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret att åstadkomma en mer effektiv samverkan mellan berörda parter.

Revisionens tidigare granskning av stadens styrning av lokalförsörjningen med inriktning på pedagogisk verksamhet visade att staden borde utveckla styrningen gällande strategiskt stöd samt struktur för planering, samordning och samverkan.

Granskningen genomförs som ett projekt med inriktning på styrning, planering samt samverkan mellan kommunstyrelsen, utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna och SISAB gällande förskole- och skollokaler.

Ensamkommande flyktingbarn

Under hösten 2015 ökade antalet ensamkommande flyktingbarn kraftigt. Revisionens granskning 2015 visade att det finns risker i mottagningsprocessen. Belastningen för personalen har ökat samtidigt som personalomsättning är hög, vilket kan påverka myndighetsutövning och rättssäkerhet. Den kraftiga tillströmningen innebär ett ökat tryck på stadsdelsnämnderna när det gäller att tillgodose boendeplatser. En bristande tillsyn och utredning av boendeplatser kan få stora negativa konsekvenser för de ensamkommande barnen.

Granskningen genomförs som ett projekt med inriktning på socialnämndens, överförmyndarnämndens och stadsdelsnämndernas handlägningsprocess samt utredning, uppföljning och tillsyn av boendeplatser samt ekonomiska konsekvenser för staden och individen.

Missbruksvården – samverkan med landstinget

Staden och landstinget har ett delat ansvar för vården respektive omvårdnaden av missbrukare. Statens institutionsstyrelse (SIS) ansvarar för tvångsvården enligt lagen om vård av missbrukare (LVM). Statens kriminalvård ansvarar för vård och behandling av personer i anstalt under strafftiden. I budget 2016 betonas vikten av att de insatser som ges mot missbruk och beroende följs upp på ett systematiskt sätt, och att övergången mellan olika vårdformer fungerar smidigt. Här är samverkan med bl.a. landstinget, privata vårdgivare och statliga aktörer av yttersta vikt.

Kommunerna och landstinget i Stockholms län har en gemensam samverkanspolicy, senast antagen 2010, för hur huvudmännen ska samverka för att tidigt upptäcka, förebygga och behandla skador av alkohol och narkotika. I revisionens granskning 2011 av missbruksvården konstaterades bl.a. att stadsdelsnämnderna bör säkerställa att det finns ett väl fungerande samarbete mellan berörda myndigheter och egna enheter inom missbruksområdet.

Granskningen genomförs som ett projekt avseende samverkan med landstinget kring missbruksvården, med fokus på om samverkan mellan huvudmännen bidrar till att den enskilde får den vård och omsorg som den har rätt till enligt lagstiftningen. Granskningen genomförs i samarbete med Landstingsrevisorerna.

Tryggt boende inom äldreomsorgen

Fullmäktiges verksamhetsmål att ”alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet” tar bland annat sikte på att alla över 85 år ska ha rätt till ett tryggt boende. Ingen äldre med stora omsorgsbehov eller som lider av oro och isolering ska behöva bo kvar i en otrygg miljö mot sin vilja. Ensamhet och ålder lyfts fram i de nya riktlinjerna för biståndsbedömning som fullmäktige har fastställt under 2015. Äldre över 85 år som inte beviljas biståndsbedömt äldreboende ska få annat stöd.

Granskningen genomförs som ett projekt med inriktning på hur äldrenämnden och stadsdelsnämnderna beaktar den äldres självbestämmande, individualisering och valfrihet samt säkrar dennes behov av ett tryggt boende.

Stadens investeringar

I budget 2016 framgår att staden investeringar kommer att öka de kommande åren. Investeringsvolymen för staden uppgår till över 6 mdkr per år och för bolagen till ca 12 mdkr/år. En genomsnittlig investeringsvolym om ca 16 mdkr per år innebär en ökning av kommunkoncernens skuld med nära 8 mdkr årligen. Eftersom de finansiella resurserna är begränsade blir det särskilt angeläget att tydligt prioritera mellan stadens framtida investeringsprojekt. Fullmäktige har därför fastställt en investeringsstrategi som legat till grund för nämndernas och bolagens investeringsplaner. En viktig förutsättning för att Stockholm ska kunna genomföra investeringsplanen med bibehållen finansiell styrka kommer att vara balansen mellan egenfinansiering och upplåning.

Granskningen genomförs som ett projekt med inriktning på följsamheten gentemot stadens investeringsstrategi samt investeringarnas påverkan på stadens finansiella ställning på kort och lång sikt.

Slussen - medborgardialog

Inom ramen för projektet ”Nya Slussen” får exploateringsnämnden hantera ett omfattande dokumentflöde från allmänheten, t.ex. i form av skrivelser från medborgare och intresseföreningar. Detta ställer krav på väl utvecklade former för medborgardialog. I budget 2016

anges att medborgarnas inflytande vid exempelvis samhällsplanering ska stärkas och ett antal nämnder har fått i uppdrag att utveckla nya metoder för dialog och medborgardeltagande i planeringen.

Granskningen genomförs som ett projekt med inriktning på hur medborgarnas synpunkter tas om hand och beaktas i styrningen av Nya Slussen-projektet. Vidare om offentlighetslagstiftningens bestämmelser om serviceskyldighet avseende ärendehantering och kontakter med medborgarna samt allmänhetens rätt att del av allmänna handlingar följs.

Fördjupningar

En fördjupade granskningen genomförs oftast som en nämnd/bolagspecifik granskning till skillnad från ett projekt. Avrapporteringen av granskningens resultat sker i årsrapporten/granskningsrapporten för granskad nämnd/bolag.

Nedan följer exempel på fördjupningar som planeras under 2016:

- **Styrning av EU-projekt**
En fördjupad granskning avseende beredning, beslut och ansökan om EU-bidrag.
- **Nytt ekonomisystem**
En fördjupad granskning kommer att genomföras på flera nämnder för att bedöma om införandet har skett på ett sätt som säkerställer en korrekt redovisning och hantering av redovisningsinformation.
- **Direktupphandling**
En fördjupad granskning kommer att genomföras för att bedöma hur stadens nämnder följer regelverket avseende direktupphandling.
- **Verksamhetsstöd till elever med extraordinära behov**
En fördjupad granskning kommer att genomföras för att bedöma om verksamhetsstödet är rättsäkert, likvärdigt och transparent och om uppföljning sker av att beviljat tilläggsbelopp har använts enligt beslutad ansökan.

- **Underhållskulden**

En fördjupad granskning kommer att genomföras för att bedöma trafiknämndens styrning och åtgärder för att säkra att underhållet av gator och konstbyggnader är långsiktigt hållbart.

- **Dialog och samarbete för fortsatt utveckling av framkomligheten**

En fördjupad granskning kommer att genomföras för att bedöma trafiknämndens arbete med dialog, samverkan och åtgärder angående framkomlighetsfrågorna.

- **Stockholm som en företagsvänlig stad**

En fördjupad granskning kommer att genomföras för att bedöma stadens samverkan med offentliga och privata aktörer för att öka företagandet i Stockholm.

- **Informationssäkerhetsarbetet**

En fördjupad granskning kommer att genomföras för att bedöma nämndernas arbete med informationssäkerhet utifrån staden riktlinjer.

Uppföljning av tidigare genomförda granskningar

- Stadens och nämndernas arbete för att säkerställa att FN:s barnkonvention tillämpas (DNR 420-084/2012)
- Stöd för person som vårdar eller stödjer äldre närstående (DNR 420-003/2011)

Bevakningsområden

Utöver granskningsprojekt och fördjupningar föreslås att revisionskontoret bevakar utvecklingen inom nedanstående områden.

- Stadens arbete med införande av Skolplattform Stockholm
- Planering för boende för personer med vård- och omsorgsbehov
- Samverkan i regionen inom infrastrukturuområdet